

Değirmen Yolunda

Oof anam of ! Ne idi benim bu kadından cekdiğim ? Bu kadın niye eller kadını gibi değil ? Eller kadını ne güzel ev işi görür, bulaşık yıkar, yemek yapar. Bunun akli fikri iş güc, alım satım, para ve ticaret. Simdi diyeceksiniz, ne güzel, köy yerinde modern bir iş kadınının bir prototipi. İyi de, bunu gelin siz bir de bana sorun.

Tutdurdu, yarın değirmene gidilecek, un üğütülecek. „Yav ana bak dayımgillerin iki tane traktörleri var. Onlar ara sıra Yusufuşağına vızır vızır gidip geliyorlar. Dek gelince, atarsın onlara seklem, üğütüp getirirler senin şu ununu.“ desen, yok olmaz. Illada kendi gidip yapacak, onlara nazaran. İyi ise, git kendin o zaman. Yok olmaz, beni de katacak yanına. Atılacak yarın eşeğe seklem, gidip un üğütülüp gelinecek. Koydu bunu bu kafaya. „Yav ana yarın benim okulum var. Okul ne olacak ? „ dedim. Öğretmenden yarın gidilip izin alınacak. Oof of. Bu kadın beni öldürecek. Artık ya bu diyardan gidilecek, ya bu kadının dediği tutulacak.

Sabah oldu. Güneşli bir yaz günüydü. Artık tüm cileyi unutmuşdum, artık olaya alışmışdım. Ne ise, en azından Yusufuşağına gidip biraz gezecekdım. Yükladık seklemi boz eşeğimize. Düşdük aşağıya doğru yola. Yola düşmedin önce, sabahleyin, gidip öğretmenden izin alacaktık.

Köyün öğretmeni aşağı mahallede okulun bahcesindeki lojmanda oturuyordu. Lojman küçük ama çok odalı ve sarı renkli bir lojmandı. O kadar icimden icine girip bir bakmak gecmişti, ama hic icine girip lojmanı icden görmemişdim. Bazen, okulun bahcesinde oynarken, lojmanın kapısı acık olurdu ve o zaman görürdüm icini. Giriş kapısının üst tarafı kahveringi camla kaplı idi. Ev hep icimde sıcak duygular uyandırırđı. Öğretmenler o zamanlar genelde köyümüze kültür taşıyıcıları oldukları için köyümüzde büyük saygınlık görürlerdi.

Davranışları, konuşmaları hep farklı olurdu. Bana o lojmanın ici de farklı gelirdi, hic icine girmeme rağmen. Sanki o lojmanın icinde başka bir hayat vardı.

Anam, ben ve sırtı seklem yüklü biz boz eşek tepeden aşağı doğru, okula doğru indik. Anam birde aşağı inerken sığır kuyruğı kopardı. Bu bir tür acıkda yetişen ve uzunca olan bir bitki türü idi. Kuruyunca ince değnek gibi olurdu. Sonra okulun bahcesine vardık. Sabahın daha erken saati. Öğretmen ve ailesi daha kesin uyurlardır. Eşeğı bahcenin icine bırakıp öğretmenden izin almak için lojmana doğru yürüdük. Ben biraz cekiniyorum, hem sabahın erken saati, hem öğretmen ne der, şimdi bugün okula da gitmeyeceğim. Benim icimden tabi yavaşca lojmanın kapısını tiklarız, öğretmeni rahatsız etmiyecek şekilde, sonra kapı acılınca, öğretmenden nazıkce „ Af edersiniz Öğretmen bey bugün biz değirmene gidiyoruz, bundan dolayı mümkünse Erim'e bugünlük müsade almak istiyoruz „ deriz diye gecdi tabi.

Lojmanın cardağı yere yakındı. Cardağa çıkan merdivinin sadece bir iki küçük basamağı vardı. Basamaklardan cardağa çıktık, anam ve ben. Anamın elinde bir büyükce sığır kuyruğı. Ve anam daha kapıya bile doğru dürüst yaklaşmadan başladı yüksek sesle bağırmağa : „ Öğretmen, Öğrtemen !“.

Aman ana nörün demeye kalmadı. Kapının biraz önünde başladı birde elindeki sığır kuyruğı ile kapıya pat pat diye girişmeye. Aman Allahım, olamaz !! Ana beni rezil etdin. Hic kapıya ögle vurulurmuydu, hic ögle yüksek sesle bağırılmıydı. Artık siz olunda yerin altına gecmeyin. Yerin bırakın betonun altına gecdim. Artık öğretmenin yüzüne bakamazdım. Öğretmen gözlerini ufalayarak dışarı çıktı. Adam her halde baskın var sanmıdır.

„ Öğrtemen, boön Erim'e müsade. Bunu değirmine götürüyorum.“ Öğretmen baygın baygın bakınıp tamam olur dedi. Ooh, ne ise öğretmen fazla uzatmadı, geri iceri girdi. Cardaktan indik. Ben kendi kendimi yiyorum. Sonra lojmandan biraz uzaklaşınca başladım anama sataşmaya. „ Ana hic olur mu, sığır kuyruğı ile bir öğrtemenin kapısına vurulurmu mu hic ! Hic ögle yüksek sesle bağırılır mı,, Anamın umrunda bile değil. Gelde sen şu kadına laf anlat. Bu kadın beni öldürecek. Anamın umrunda bile değil. O işden başka bir şey görmüyor.

Ne ise çıktık okulun bahcesinden düsdük Yusufuşağı'na doğru yola. Inebeyli'yi geçtik. Inebeyli'yi çıkarken, Büyük Inebeyli'nin altında orada harman yerinde bir çeşme vardı. Orası çok hoşuma giderdi. Orada bağlı eşekler yayılır, gelen gecen olurdu. Oradan su içtik. Yola devam eddik. Inebeyli Yusufuşağı arası biraz uzakdi. Ve Yusufuşağı'na varırken dere ve tepelerden geçiliyordu. Derelerden geçtik. Yollar taşlı idi. Sonra Yusufuşağı'na yaklaştık ve oraya varmadan son bir dere vardı. Dereden geçtik. Yusufuşağına doğru son tepeyi cikıyoruz ve sevincliyiz. Tepeden cikarken tam bayırın yarısında yamacda eşeğin seklemi düştü. Seklemi tekrar eşeğe yüklemeye çalıştık, ben daha kücüğüm, ikimizin gücü yetmedi. Anam başladı sinirlenmeye, bana değil, bana pek sinirlenmezdi. Anam eşeğe sinirleniyordu, tam doğru durmuyor diye. Bir kac kez daha denedik. Eşeği bayır aşağı getirip seklemi bayar yukarı getirip denedik. Yine olmuyor. Köy fazla uzak değil. Ama derenin icindeyiz, kimse görmüyor. İyice caresizlesdik. Ne yapacağımızı bilmiyorduk. Anam iyice öfkeleniyor. Nerede ise bağırıp çağırıcak. Anam sinirlenince kendini kaybediyordu, bunu biliyordum. Hatta birinde evde bir tavuğu kurk yatırmışdı. Ama tavuk bor türlü kurk yatmıyordu. Her defasında geri kalkıyordu. Anam yatırıyor, tavuk kalkıyor. Anam yatırıyor, tavuk kalkıyor. Anam tavuğa öğle sinirlenmişdi ki, sinrinden tavuğun kafasını ısırılmışdı ve bu yüzden tavuğun gözünü çıkarmışdı. Tabi tavuğu öldürmemişdi. Tavuğu öldürünce kendimi kurk yatacaktı. Ne yapacaktık, bilemiyorduk. Caresiz kalmıştık. Ama son anda bir adam geciyordu oradan, Yusufuşağı'lı imiş. Bizi gördü ve gelip bize yardım etdi. Ve sonunda seklemi eşeğe yükleye bildik.

Daha sabahdı. Ortalık yeni ısınmışdı. Tepeden çıktık. Yusufuşağı'nın evleri göründü. Yusufuşağı bir derenin iki yüzüne kurulmuş bir köydü. Derenin bu yüzünden derinin diğer yüzündeki evler çok güzel ve şirin görünüyordlardı.

Bizim köyde evde ablamlar hep Yusufuşağı'nın kızları üzerine konuşturlardı ben de kulak misafiri olurum . Sayarlardı Yusufuşağı'nda şu kız kacmış, bu kız kacmış diye. Yani bizim köyde Yusufuşağının kızları kacmaları ile ünlü idi o zamanlar. Bende hep Yusufuşağının kızlarının bu cesaretine hayran kalırdım. Ne güzel canları istedikleri yere kacıyorlardı. Anam beni sürekli çalıştırırdı, ama ben ise hic bir yere kacamazdım bu kadinin elinden.

Değirmen köyün ve derenin tam oratasın da idi. Köyün bir yüzünden gecip derenin oratasına doğru değirmene vardık. Bu cevrede tek değirmen bu olduğu için başka köylerden de buraya gelenler olurdu. O yüzden değirmenin önü kalabalıkdı. Her kez buğdaylarını bırakıyor, sıraya giririyordu ve sırası gelene kadar bekliyordu. Bizde seklemimizi bıraktık. Sıraya yazıldık.

Anamın Yusufuşağında bir de Eset dayısı vardı. Onu çok severdi. Genelde Yusufuşağına gitdiğimizde onun evine giderdik. Sıraya yazıldık ve sıra gelene kadar anamın Eset dayısı gile gitmeye karar verdik. Eset dayının evi değirmenin olduğu yere yakındı. Değirmenin önünden yola koyulduk. Değirmenin önün de, az ilerisinde, hezenlik ağaçları yığmışlar. Hezenler üst üstde boş bir alana yığılmış. Tam değirmenin önünden anamın dayısıgile yola koyulduk

Fahire Halama rastladık. Oradan cika geldi. Bizi görünce hemen „Aamaan gurbanınız olurum nasılsınız „ diye kopdu. Anamın sarılıp öpüşdüler. Biraz duygulandılar. Sonra Halam beni gördü. „Amoov, gurbanın olduğum ! Benim gara gardaşım cocuğu. Amoov, gel senle bir sarılalım.“ dedi. Ben, yok, pek oralı olmadım. „ Amoov gurban olurum sana gel hele gel“ dedi ve bana doğru gelmeye başladı. Ben, yine yok, pek oralı değilim. Sonra bana doğru gelmeye başladı, ben biraz uzaklaştım. Sonra üstüme yürüyüp beni tutmaya çalışdı. Ben bunun farkına varınca kacdım. Ağac yığınlarının yanındayız. Ben kacınca o benim arkamdan koşmaya başladı. Bakdım kacacak yer yok , ağac yığınlarının arkasına kacdım. O peşimden koşdu.

Bakdım olacak gibi değil ağac yığınlarının etrafında dönmeye başladım. O hala koşuyor. Sonunda ağaçların etrafında bir kac tur atdık. O koşuyor, ben kacıyorum. O öpecek, ben öpdürmeyeceğim. Ama sonunda Fahire Halam pes etmek zorunda kaldı ve „ Amma aynı babası ,hec insana yaklaşıyor“ dedi.

Ne ise ki Halamin yapışık öpüşlerinden ucuz kurtulmuşdum. Sonra anamın dayısına doğru yola koyulduk. Fazla uzak değildi. Hemen biraz derelikden ve bir iki küllüğün altından gecip

oraya ulaşdık. Evleri biraz bayırdaydı. Biz aşağıdan doğru kapılarına vardık. Kapıda biri genc biri yaşlı iki kadın dolaniyordu. Yaşlıca olanı anamın dayısının karısı idi. İsmi bilmiyordum. Bizi gördü ve hemen koşdu ve bizi çok misafirperver bir şekilde karşıladı ve bizi eve davet etdi. Genç olanı da bizi selamladı. Eve doğru yürüdük, sonra eşeğimizi alıp bağlamak için ahıra götürdüler. Sırtından semeri indirdiler, hayvan sıcakta rahat etsin diye. Sonra yukarı doğru cardaklarına çıkdık. Cardak biraz yukarda, yüksekde idi. Sonra içeri girdik. Anam ile yaşlı kadın sohbet etmeye başladı. Oradan buradan, nasılsınız diye. Anamın dayısı henüz evde yokmuş ama birazdan gelecekmış. Sonra anam yaşlı kadına o genc kadının kim olduğunu sordu. Kadın o genc kadının oğlu Ali'nin karısı olduğunu söyledi. Sonra anam şaşırdı. „ Ama Ali evlendi mi“ diye sordu. Ali esmer kevretenli ve çok sıcak kanlı bir insandı, onu bir kaç kez görmüşdü. Kadın „sorma Raziye, bizim gelin Ali'ye oturu düşdü.“ dedi. Oturu düşmek lafını hic duymamışdım. Sonra kadın konuşmaya devam etdi. „ Bu bizim gelin kızın eskiden beri Ali'de gözü varmış. Birgün ben bahçeye gitmişdim. Evde kimse yoktu. Akşam üstü eve geldim. Bakdım Gülizar bizim kapıda oturuyor. Selam Gülizar nasılsın, anangil ne ediyor dedim. O da iyiler teyze sağol dedi. Sonra Ali'yi sordu. Ben Ali evde yok, davarda akşama gelir dedim. Hayırdır dedim. O da teyze ben sizde kalmaya geldim dedi. İşde Gülizar bize böyle gelin oldu.“ Bu tür konular fazla ticari olmadığı için anamı fazla ilgilendirmezdi.

Sonra başka konulardan konuşdular ve anamın dayısı da geldi. Eset dayı total biri idi. Bacağının biri diz kapağından aşağı yoktu. Onun için catalı bir uzun ince bir tahta parçasının yardımı ile yürüyordu. Yarım bacağını catalın üstüne koyarak yürüyordu. Çok insancıl ve iyi bir insandı. Anam onu çok severdi. Eset dayının hemen evinin yanında Eset dayının birde kardeşinin, Memetemin dayının, evi vardı. Hemen duvar duvara oturuyorlardı. Oda anamın dayısı olmasına rağmen anam onu pek sevmezdi. Onun için onlara hic gitmezdik. Eset dayı da gelince sohbet uzadı. Eset dayıgilin evinin penceresi küçük olduğundan ev biraz karanlıktı. Bunlar oturdu. Yemek yediler, çay icdiler. Ben ama artık yavaş yavaş sıkılmaya başladım. Artık değirmendeki unumuzu ve Cebirliedeki çocukları merak ediyordum. Yavaş yavaş Cebirliyi özlemişdim

Ne ise biraz sohbet daha etdiler, sonra anam da kalkmaya karar verdi. Oh be dünyalar benim oldu. İc odadan dış dama, oradan da cardağa, dışarı çıkdık. Oh be dışarısı çok aydınlıktı. Dışarının aydınlığını görünce icim acıldı. Sonra hep beraber ağır ağır cardaktan aşağı doğru inmeye başladık. Benim icim yavaş yavaş kıpırdanıyordu, nihayet gidiyoruz, harekete koyulduk. Kapılarının önü çok bayırdı. Biz yukarı tarafda idik. Gülizar ahırdan eşeğimizi hazırlamış, eşeğe semerini sarmış ve eşeği disari çıkarmışdı. Eşek biraz bayırda aşağı da duruyordu, biz yukarı tarafda. Ben artık iyice sevince boğulmuşdum gidiyoruz diye. Nerede ise yerimde duramıyordum. Ben o yaşlarda çok sportik bir çocukdum. Ağaclara tırmanırdım, yüksek damlardan yerlere atlardım ve sportikliğimle biraz da şişerdim.

Sonra bir bakdım, eşek bayır aşağı duruyor ve semeri cekili. İcimden eşeğin üstüne zıplayıp bir hamlede eşeğe binmek gecdi. Düşündüm, şimdi bunlar böyle beni görünce bu ne kadar sportik bir çocukmuş derler diye. Tabi bu düşünce beni biraz daha ateşledi. Sonra başladım aşağı doğru, eşeğe doğru, hızla koşmaya. Eşeğe yaklaşınca ellirimi öne doğru eşeğin üstüne atıp eşeğin üstüne balıklamasına atlardım. Ama icimde heyecan ve enerji o kadar fazla imiş ve o kadar hızlı atlamışım ki, kendimi tutamadım ve bir seklem gibi eşeğin üstünden diğer tarafa tepe üstü cakıldım. Neye uğradığımı şaşırdım.

İlk önce acıdan ne olduğu anlamasamda, bakdım millet bana gülüşüyor. İşde eşekten düşmek buna derler. Sanki millete hava atım derken millete maskara oldum. Artık evin yolunu anca tutardım.

Ne ise kendimi fazla fire vermeden toparlaya bilmişdim.

Aldık eşeğimizi, düşdük yola. Eset dayı değirmene kadar bizle geldi. Unumuz da zaten üğünmüş. Sanki bundan sonra çok önemliydide. Ben halan olayın sokunu yaşıyorum. Eset dayı bizi uğurladı. Artık olan olmuşdu, yine rezil olmuşdum. Ne vardı eşeğe öyle atlayacak.

Ama ne ise Allah'dan değirmende yine Fahire Halama yakalanmadık. Bide bundan sonra onla mı uğraşacakdım. Ve aldık eşęimizi yanımıza, düşdük yola.

Yusufuşağının deresinden köyün bir diger yamacına çıkdık. Yusufuşağı tepede olduğu için tepeye cikanca etrafda manzara çok güzel göründü. Arkamızda Karasenir dağı serin görünüyordu. Alt tarafda mas mavi Hirfanlı barajının suları parıldıyordu ve önümüzde tepeler acıldı. Tek tek kuslar ötüyordu yolda giderken. Kafamın acısı daha yeni yeni geciyordu. Ama iyi cakmışdım kafayı.

Yolda o gün yaşadıklarım biraz aklımdan gecdi. Bugün başıma gelmeyen kalmamaşdı. Sabah öğretime rezil olduğum ve derede seklem yüklemekden cekdigimiz yetmiyor gibi birde gel eşęin üstünden atla kafayı yere cak.

Sonra yolda biraz daha ilerledik. Biraz ferahladım. Eşekden düşüşüm tekrar aklıma geldi, ama bu durumu aslında benim çok ucuz atlatdığımı düşündüm, çünkü aklıma bu durmumun aynısının zavallı abim Muradın başınada geldiği geldi. Ben kendim şahit olmadım ama anlatına göre abim bir gün bizim köyde aşağıdan davardan geliyormuş, eşek üstünde sallana sallana. Sonra daldıgın dalgın eşek üstünde giderken eşęin önüne birden bir şey çıkar ve eşek ürker. Ürken eşek abimi yere fırlatır. Ama öyle fırlatır ki abim kısa bir baygınlık gecirir ve feci sakatlanır. Sonra toparlanır ve apar topar köye doğru gelmeye başlar. Ama köye abimden önce abimin eşekden düşdüğü haberi gelir. Haberi direk anama iletirler. Oğlunun eşekden düşdüğünü duyan anam bir is kadini serin kanlılığı ile : „ Ellerin oğlu bicerden, motordan düşüyor. Benim oğlanda eşekden mi düşüyor“ der.

Yani abim ile benim durumu karşılaştıracak olursak, benimkisi sadece küçük bir spor kazası sayılır, veya bir cocukluk şakası. Zavallı abimi ki ise ayni anda bir bir sosyal düşüşdü.

Doğrusu onu da çokdan beri görmüyordum. Daha ben küçükken Almanya'ya gitmiş. Cocucukken o Yusufuşağına her gün okula gelip gidermiş, bizim köyde okul olmadı için. Çok zeki olduğu için bunu birinci sinifi basladıktan biraz sonra üçüncü sinifa almışlar. Çok zeki ve derlerin iyi olmasına ragmen buralarda okuamamış. Sonunda Almanya'ya gitmeye karar vermiş.

Abim Almanya'ya giderken tüm millet onu uğurlamak için Citeirdin oradaki tepede buluşmuş. O zamanlar insanlar köyden yeni yeni ayrıldığı için bu herkese zor gelirmiş.

Öpüsen sarılan her kez bunu uğurlarlar. Her kez abimle uğurlasırken Güllü Teyzemin oğlu Ramazan bölem kalabalığın arasından abimin sirtında tek bir gömleğin olduğunu ve gömleğin çok eskimis bir halde olduğunu görür. Kalabalığın arasından siyirilir, abime gelip sarılır ve sonra: „Oğlum Murat, Almanya'ya böyle gidilmez“ der Sirtındaki yeni gömleği çıkarır abime verir. Gömlekleri değisirler.

Artık Cebirliye yavaş yavaş yaklaşıyorduk. Tüm cilelerim, günün tüm olup biteni aklımdan siliniyordu. Inebeylin altına, o harman yerine ulaşıncı biraz daha rahatladım. Oradan yine su icdik. Köyün tam ortasında, Küçük Inebeyliyi ve Büyük Inebeyliyi arasında büyük heybetli kayalar vardı. Yol tam bu kayaların altından geciyordu. Bu heybetli kayaların altından gecdik. Küçük Inebeyliyi arkamızda bıraktık ve biraz yokuşu çıkınca Cebirli göründü, sıcak toprak yolunu ve okulu görünce icim ısındı. Artık tüm olup bitinler benim için zaman olup akmışdı. Ben bir cocuk olarak bu topraklarda mesutdum, beni başka hic bir şey ilgilendirmiyordu.

Erim Solmaz

01. 06. 2007 Berlin